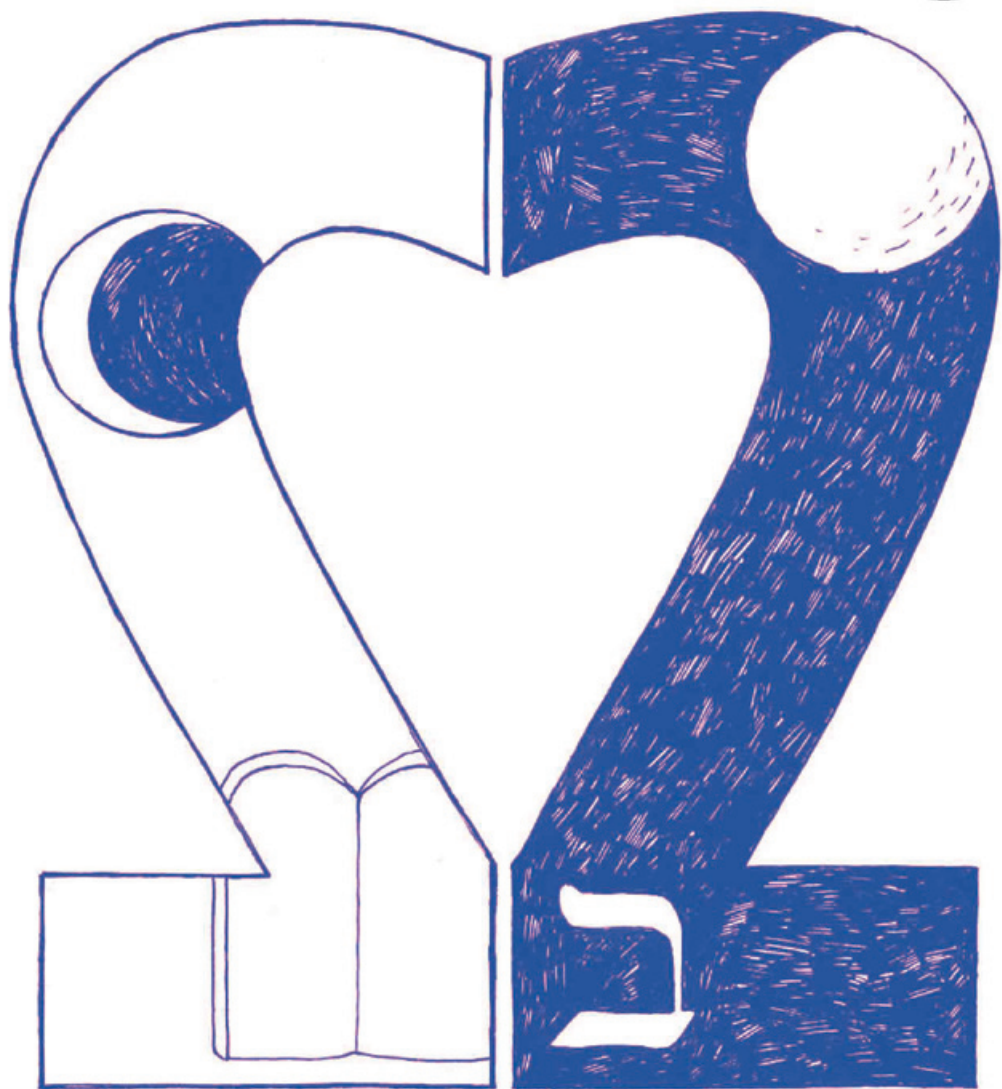

SETKÁVÁNÍ

Brněnský evangelický měsíčník / 2018

2

ÚVODNÍK

Milí čtenáři Setkávání,

až dostanete do rukou toto číslo časopisu, bude v naší zemi krátce po prezidentských volbách. V souvislosti s různými volbami si často vzpomenu na tak zvanou Jótamovu bajku: o stromech, které si mezi sebou volily krále (Soudců 9,8-15).

Dalo by se říci, že i tehdy v Šekemu měli po volbách, když muž jménem Jótam vystoupil na horu a vyprávěl svou bajku. Neradí, koho si měli zvolit, svou bajkou pouze oznamuje, co po jejich rozhodnutí nastane.

Nemůžeme v tom čtení hledat jednoduchou paralelu k naší současnosti, biblické vyprávění není alegorií pro dnešní dění v naší zemi. A přece tu lze vidět určité podobnosti.

Šlo tehdy o to, kdo se stane novým vůdcem lidu. Do Šekemu, jednoho z center země Izraelců, se vrátil Abímelek. Svola zástupce svého rodu a promluví k nim: „Co je pro vás lepší, aby vám vládl sněm 70 mužů odjinud, anebo abych vám vládl já sám? A co bude výhodnější pro vaši pokladnu? Nezapomeňte, že já jsem vaše tělo a krev, vždyť já jsem jedním z vás!“

Získá u nich podporu. Získá také podporu kněží: i oni začnou mít dojem, že se zase vrátí staré dobré časy. Abímelek najme lehkomyšlné a bezohledné muže a své konkurenty nechá odstranit. Všichni občané Šekemu se pak sejdou k slavnostnímu shromáždění a Abímeleka prohlásí za svého krále.

Když se o tom dozví Jótam, vystoupí na horu, odkud bývala pronášena slova blahoslavenství. Tentokrát jsou to ale slova soudu.

Koho si v Šekemu zvolili za vládce? Člověka, který se o ně dříve nijak nezajímal a nyní se jim chce vlísávat do přízně. Muže, který se začal chovat násilnický a arogantně a kterého doprovázeli lidé lehkomyšlní a bezohlední. Toho, kdo se zbavoval svých protivníků a odpůrců a kdo vyhrožoval, jaké katastrofy nastanou, když nebude zvolen. Jestliže si šekemští zvolili někoho takového, nemůže to dopadnout dobře.

Jótam sám žádné ambice neměl. Když se Izraelci obrátili na jeho otce Gedeóna s prosbou, aby se stal jejich vladařem, odpověděl: „Nebudu vaším vladařem, ani můj syn nebude vaším vladařem. Nad vámi bude vládnout Hospodin.“ To je v pozadí biblických úvah o vládcích na zemi. Nad institucí lidského panovníka visí vždy nějaký otazník: nelze od něj očekávat poslední spravedlnost, pravdivost nebo věrnost, dokonalost. Ta je jen u Hospodina. On nechť nám vládne.

A když toto víme, můžeme objeovat, že je dobré a nutné, aby naše věci spravoval také ještě nějaký člověk. Aby někdo rozhodoval a soudil, co se ve společnosti má dít a co nikoli. Nebudeme očekávat, že bude dokonalou autoritou, můžeme ale očekávat, že se k té poslední autoritě bude vztahovat. Můžeme hledat někoho, kdo se projevil jako prospěšný pro druhé. Někoho, kdo už si uznání zasloužil - jako zralá oliva. Kdo už v životě přinesl příjemné ovoce - jako plodný fíkovník. Kdo rozdává radost - jako těžký hrozen vína. Takoví lidé často funkce odmítají, je potřeba je tedy hledat dále. Před nebezpečím volit trní a bodláčí kéž nás Hospodin i napříště ráčí ochránit.

Martin Horák

Vánoční služby Boží s dětmi 2017

Brno I

Citace z her (17. prosince)

Hra menších dětí „Těšení“

„Neboť to, co s vámi zamýšlím, znám jen já sám, je výrok Hospodinův. Jsou to myšlenky o pokoji, nikoli o zlu: chci vám dát naději do budoucnosti.“ (Jeremiáš 29,11) „Každá věc svůj čas mívá, naděje každý den zpívá: nezuofej, když všechno není, jak sis přál.“

Hra starších školních dětí „Osel“

„Kdo je Boží posel? Může to být osel. Můžu to být i já! Můžeš to být ty, já, může to být „Í-Á“!“

Když nemá dost lidí, zavolá si oslíka, on to za nás odhýká. Spravedlivý Králi, tebe jsme si přáli. Dojedeš do cíle, zachráníš své milé. Když je radost bídná, hlupák osla střídá, mějte uši ve střehu při vánočním příběhu!“

Hra mládeže „Proč by farář (ne)měl chodit do kostela“

„Vánoční kázání. To tak! Každý rok pořád to samé: Svatý pár musí do Betléma, musí přespát ve stáji, andělé, dítě, pastýři a bla, bla, bla. Jo letos, letos vám ukážu! Žádný veselý příběh o Ježíškovi, nic takového. Jak se budete tvářit na takového Jóba, co?“

Brno - Husovice

Vánoční hra Mumínkové, která se hrála 17.12 v Husovicích, se jako každoročně povedla. Velký dík nepatří jen hercům, ale i všem maminkám, muzikantům, dirigentům a zpěvákům, kteří se na ní podíleli. Letos byla tato hra dětské

nedělký doplněna také o vystoupení konfirmandů, kteří si připravili hru na téma narození Ježíše Krista v Betlémě.

Brno - Židenice

Hej, narodilo se vám děcko! - tak se jmenovalo letošní divadlo o tom, jak každoroční a trochu nudnou přípravu vánoční hry převrátí na hlavu skupinka sourozenců darebáků, kteří ještě nikdy nebyli v kostele. Ale mají otázky, které si my, co to známe, už dávno neklademe. A chovají se jinak, než se očekává. Třeba tři králové přinesou narozenému Ježíši pořádný kus šunky a posadí se u jeslí, protože je bolí nohy po dlouhé cestě.

Básničky nejmenších andílků jsou vždycky roztomilé. Ale i oni se snažili pěkně hlasitě ze vsí síly zvěstovat, kým je pro nás Ježíš narozený v Betlémě.

Brno II

Děti v Blahoslavově domě představily svůj vánoční program při bohoslužbách v neděli 17. prosince. Spojily se při něm děti z obou skupin nedělní školy i pár konfirmandů a připravily divadelní hru Josefa Hurty „Vánoce v roce 0“: skupina pastevců s houfem oveček se na pokyn andělů vydá pozdravit právě narozeného Ježíše, ale Debora, manželka jednoho z pastevců, se o setkání s ním předem připraví, když Marii a Josefa vykáže od svých dveří. Hra byla doplněna písničkami Igora Osvalda.

Dík patří všem účinkujícím dětem za ochotu, s jakou se zhostily svých rolí, odrostlejším mládežníkům za výpomoc při zpěvu a rodičům Dudovým za odvahu, s jakou poskytli Marečka pro roli novorozeného Ježíše.

Vánoce v chráněném bydlení Ovečka

Sbírka z prosincových hudebních nešpor v Červeném kostele podpořila Středisko Diakonie CCE v Brně. Konkrétně jsme sbírku věnovali Chráněnému bydlení Ovečka, protože v loňském roce se náš sbor stal jakýmsi „patronem“ těchto služeb brněnské Diakonie. Snažíme se hledat dobré způsoby, jak klienty i pracovníky podpořit v jejich životě, a nejčastější službou v současné době jsou návštěvy v Diakonii, při nichž si společně povídáme o biblických příbězích, o víře i o běžném životě. Byli jsme ale také rádi, že klienti přijali pozvání na podzimní slavnost Děkčinnění v našem sboru, a že se při prosincových nešporách vybralo 7.098 Kč, které jsme mohli chráněnému bydlení předat.

Paní Bc. Jitka Navrátilová, sociální pracovnice z Ovečky, nám poslala pěkné poděkování a zprávu o tom, jak v Ovečce prožili Vánoce, z níž cituji: „nakoupili jsme suroviny na cukroví a společně jsme upekli vanilkové rohlíčky, perníčky a linecká kolečka. Včera jsme měli slavnostní vánoční oběd, kdy si klienti připravili čočkovou polévku, bramborový salát a řízky a dostali dárkový balíček, který obsahoval zubní kartáček, pastu, šampon, mýdla, prací prášek, kávu a čokoládu. Většina našich klientů bude trávit Vánoce zde v Ovečce a tak je to jediná příležitost, kdy si navodí vánoční atmosféru. Díky vašemu daru se to podařilo a klienti budou mít pěkné vzpomínky. (...) Za zbytek peněz uděláme během roku grilování, kam bychom chtěli pozvat i rodinné příslušníky.“

Vyřizujeme tedy toto poděkování i vám všem, kteří jste při nešporách přispěli a pomohli tak v Ovečce pěkně slavit Vánoce.

Jana Hofmanová

Dva

Od čísla jedna k číslu dvě lze dojít dvěma způsoby. Rozdělením jedné na dvě poloviny, nebo součtem dvou jedniček. V obou případech je dvojka nestabilní a přechodná. Buď se dvě poloviny sloučí do původní jednoty, nebo začnou růst a stanou se trojkou. Nejprve si uveďme několik příkladů biblické číselné řady, která dvojkou nekončí.

*Nu 11,18 Budete jíst maso, protože jste s pláčem volali k Hospodinu: »Kdo nám dá najíst masa? Jak dobře nám bylo v Egyptě!« Hospodin vám dá maso a najíte se. Nebudete je jíst **jen jeden den, ani dva dny, ani pět dní, ani deset dní, ba ani dvacet dní, ale po celý měsíc**, až vám poleze z chřípí a zhnusí se vám. To proto, že jste zavrhli Hospodina, který je mezi vámi, když jste před ním s pláčem volali: »Proč jsme jen odešli z Egypta?«*

*Iz 17,6 Zbudou pak jen paběrky jako při srážení oliv, **dvě** tři olivky na samém vršku a čtyři pět na plodných větvích, je výrok Hospodina, Boha Izraele.*

Když je něco na světě dvakrát, je to dobře zajištěné. Tuplované. Co je dvakrát, nemůže selhat. Kdyby jeden vypadl, druhý jej nahradí. To platí o slunci a měsíci, o dvou synech i dcerách, dvou zástupech i dvojspřeží.

*Gn 1,16 Učinil tedy Bůh **dvě** veliká světla: větší světlo, aby vládlo ve dne, a menší světlo, aby vládlo v noci; učinil i hvězdy.*

*Gn 29,16 Lában měl **dvě** dcery. Starší se jmenovala Lea, mladší Ráchel.*

*Gn 32,8-9 Tu padla na Jáкова veliká bázeň a tíseň. Rozděлил proto lid, který byl s ním, i brav a skot a velbloudy **do dvou** táborů, neboť si řekl: "Přijde-li Ezau k prvnímu táboru a pobije jej, může ještě zbylý tábor vyváznout."*

*Neh 12,31 Přikázal jsem judským velmožům, aby vystoupili na hradby, a postavil jsem **dva** velké děkovné sbory. Jeden šel doprava po hradbách k bráně Hnojné. Za nimi šel Hóšajáš s polovinou judských velmožů ... **Druhý** děkovný sbor se jim ubíral naproti. Za ním jsem šel já s **druhou** polovinou lidu po hradbách, podél Pecné věže až k široké hradbě.*

Typické jsou dva provazy nebo řetězy, které se používaly k bezpečnému zajištění vězňů. Ale v případě apoštola Petra ani to nestačilo.

*Sk 12,6 Noc předtím, kdy jej chtěl Herodes předvést na soud, spal Petr mezi **dvěma** vojáky, spoután **dvěma** řetězy, a stráže před dveřmi hlídaly vězení.*

Dokonce i evangelium může být vysloveno pro jistotu dvakrát: Božím zaslíbením i přísahou.

*Žd 6,17-18 Když Bůh chtěl účastníkům zaslíbení přesvědčivě prokázat nezměnitelnost svého rozhodnutí, potvrdil své zaslíbení ještě přísahou. A tak tyto **dvě** nezměnitelné věci, v nichž Bůh přece nemůže lhát, jsou mocným povzbuzením pro nás, kteří jsme našli útočiště v naději nám dané.*

V případě dvou manželek se mohlo stát, že muž jednu z žen miloval více než druhou. Ale tato disproporce se nesměla přenést na jejich děti.

1 Sa 1,2,4 Elkána měl dvě ženy: jedna se jmenovala Chana a druhá Penina. Penina měla děti, Chana děti neměla. ... Když nastal den, kdy Elkána obětoval, dával své ženě Penině i všem jejím synům a dcerám díly z oběti; Chaně pak dával **dvojnásobný** díl, protože Chanu miloval; Hospodin však uzavřel její lůno.

Dt 21,15-16 Má-li někdo **dvě** ženy, z nichž by jednu miloval a druhou by nemiloval, a porodí mu syny milovaná i nemilovaná, ale prvorozený syn bude synem nemilované, v den, kdy bude dávat, co mu patří, svým synům do dědictví, nemůže dát právo prvorozenství synu milované na úkor prvorozeného syna nemilované.

Kde jsou dva, je vždycky možný zdroj konfliktu a sporů. Vzájemná konkurence a rivalita. Střet zájmů. Jeden překáží druhému. V tomto smyslu je dvojka symbolem protikladů a polarity.

Gn 25,23 Hospodin řekl Rebece: "Ve tvém životě jsou **dva** pronárody. Oba národy se rozejdou, jen co z tebe vyjdou. Jeden národ bude zdatnější než druhý, bezpočetný bude sloužit počtem skrovnějším."

2 Sa 14,6 Tvá otrokyně měla **dva** syny. Ti se spolu na poli pohádali a nebylo nikoho, kdo by je od sebe odtrhl. Jeden udeřil druhého a usmrtil ho.

Jan 20,4 Oba **dva** běželi, ale ten druhý učedník předběhl Petra a byl u hrobu první.

Často může obstát jen jeden ze dvou. Někdy si musí vybrat člověk, jindy si vybere Bůh.

Mt 6,24 Nikdo nemůže sloužit **dvěma** pánům. Neboť jednoho bude nenávidět a druhého milovat, k jednomu se přidá a druhým potom pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i majetku.

Lk 17,34-36 Pravím vám: Té noci budou **dva** na jednom loži, jeden bude přijat a druhý zanechán. **Dvě** budou mlít spolu obilí, jedna bude přijata, druhá zanechána. **Dva** budou na poli, jeden bude přijat a druhý zanechán.

Sk 1,23-26 Vybrali tedy **dva**, Josefa jménem Barsabas, zvaného Justus, a Matěje; pak se modlili: "Ty, Pane, znáš srdce všech lidí; ukaž, koho z těch **dvou** sis vyvolil, aby převzal místo v této apoštolské službě, kterou Jidáš opustil a odešel tam, kam patří." Potom jim dali losy a los padl na Matěje; tak byl připojen k jedenácti apoštolům.

Je zajímavé, že mít něco dvakrát může znamenat jak málo, tak mnoho. Dvojka je totiž nejen součtem dvou jednotek, ale i dvojnásobkem jedné. Nejprve číslovka dvě ve významu mnohosti a dostatku.

Gn 32,11 Jákob řekl Hospodinu: Nejsem hoden veškerého tvého milosrdenství a vši tvé věrnosti, které jsi svému služebníku prokázal. Tento Jordán jsem překročil s holí, a teď mám **dva** tábory.

Dva si mohou pomoci a znásobit tak své síly. Dva se mohou dohodnout a jeden druhého chránit.

Kaz 4,9-12 Lépe **dvěma** než jednomu, mají dobrou mzdu ze svého pachtění. Upadne-li jeden, druhý jej zvedne. Běda samotnému, který upadne; pak nemá nikoho, kdo by ho zvedl. Také leží-li **dva** pospolu, je jim teplo; jak se má však zahřát jeden? Přepadnou-li jednoho, postaví se proti nim **oba**. A nit trojitá se teprv nepřetrhne!

Když jsou na něco dva, znamená to, že je to velké, těžké nebo hodně nebezpečné.

Nu 13,23 Přišli až k úvalu Eškolu, kde uřízli ratolest s jedním vinným hrozdem, **dva ji museli nést** na sochoru, a několik granátových jablek a fíků.

2 Kr 10,4 Oni se však převelice báli a řekli: "Hle, neobstáli před ním ani **dva králové**, jak obstojíme my?"

Co je dvakrát, mělo by stačit. Lidem i Pánu Bohu.

Ex 4,9 Jestliže však neuvěří ani těmto **dvěma** znamením a neuposlechnou tě, nabereš vodu z Nilu a vyleješ ji na suchou zemi. Z vody, kterou nabereš z Nilu, se stane na suché zemi krev."

Mt 18,19 Opět vám pravím, shodnou-li se **dva** z vás na zemi v prosbě o jakoukoli věc, můj nebeský Otec jim to učiní. Neboť kde jsou **dva** nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich."

Dvě však může znamenat také málo a stát se projevem skromnosti. Pouhé dvě žádosti. Jen dva tisíce mužů.

Př 30,7-9 O **dvě** věci tě prosím; neodpírej mi je, dříve než umřu: Vzdal ode mne šálení a lživé slovo, nedávej mi chudobu ani bohatství! Opatřuj mě chlebem podle mé potřeby, tak abych přesycen neselhal a neřekl: "Kdo je Hospodin?" ani abych z chudoby nekradl a nezneuctil jméno svého Boha.

Joz 7,3 Když se vrátili k Jozuovi, hlásili mu: "Není třeba, aby táhl všechen lid. Ať vytáhnou jen **dva** nebo tři tisíce mužů a přepadnou Aj. Nezatěžuj tím všechen lid, vždyť jich je málo."

Dvojka tak může být znamením bídy a nouze.

1 Kr 20,27 Také Izraelci vykonali přehlídku, opatřili si potravu a vytáhli proti nim. Izraelci se před nimi utábořili jako **dva** houfy koz, kdežto Aramejci zaplavili zemi.

Iz 7,21 V onen den zůstane člověku jedna kravka a **dvě** ovce.

A přece i pouhé dvě ryby postačí k nasycení mnohých. Dva penízky jsou víc než velké jmění. A je-li pět vrabců jen za dva haléře, přesto jsou před Bohem vzácní.

J 6,9 "Je tu jeden chlapec, který má pět ječných chlebů a **dvě** ryby; ale co je to pro tolik lidí!"

Lk 21,2 Uviděl i jednu nuznou vdovu, jak tam hodila **dvě** drobné mince.

Lk 12,6 Což neprodávají pět vrabců za **dva** haléře? A přece ani jeden z nich není zapomenut před Bohem.

Když se něco rozdělí na dva, je to často znamením, že jdeme do horšího, polovičního a nestabilního.

1 Kr 18,21 Tu přistoupil Eliáš ke všemu lidu a řekl: "Jak dlouho budete poskakovat **na obě strany**? Je-li Hospodin Bohem, následujte ho; jestliže Baal, jděte za ním!" Lid mu neodpověděl ani slovo.

Spojení dvou rozdělených částí do jedné je naopak návratem k původnímu stavu.

Ez 37,22 Učiním z nich jediný národ v zemi, na izraelských horách, a jediný král bude králem všech. Nebudou to už **dva** národy a nebudou už rozdělení na dvě království.

Ef 2,14 V Kristu je náš mír, on dvojitě spojil v jedno, když zbořil zeď, která rozděluje a působí svár. Svou obětí odstranil zákon ustanovení a předpisů, aby z těch **dvou**, z žida i pohana, stvořil jednoho nového člověka, a tak nastolil mír. Oba **dva** usmířil s Bohem v jednom těle, na kříži usmrtil jejich nepřátelství.

V tomto smyslu může být manželství chápáno jako obnovení jednoty člověka. Návratem odděleného žebra na jeho původní místo.

Mt 19,5 Proto opustí muž otce i matku a připojí se ke své manželce, a budou ti **dva** jedno tělo; takže již nejsou **dva**, ale jeden. A proto co Bůh spojil, člověk nerozlučuje!

K velikým privilegiím Božího zákona, které chránilo člověka před zvláštními soudci a žalobci, byla zásada, že nikdo nesměl být odsouzen na základě obvinění pouze jednoho člověka. Vždy k tomu museli být nejméně dva svědci. Tato zásada se drží i Ježíš a apoštolé.

Dt 19,15 Nepovstane jen jediný svědek proti někomu v jakémkoli zločinu, v jakémkoli prohřešku a při jakémkoli hříchu, jehož se někdo dopustil. Soudní výrok bude vyneseno podle výpovědi **dvou** nebo tří svědků.

Mt 18,16 Nedá-li si říci, přiber k sobě ještě jednoho nebo dva, aby ústy **dvou** nebo tří svědků byla potvrzena každá výpověď.

1 Tim 5,19 Stížnost proti starším nepřijímej, leda na základě výpovědi **dvou** nebo tří svědků.

Ale ani tato zásada nechránila před zvůli mocných, což se naplnilo v příběhu Nábotově i Ježíšově.

1 Kr 21,10 Proti němu posadte **dva** muže ničemníky a ti ať vydají svědectví, že zlořečil Bohu a králi. Pak ho vyvedte a ukamenujte k smrti.

Mt 26,59 Velekněží a celá rada hledali křivé svědectví proti Ježíšovi, aby ho mohli odsoudit k smrti. Ale nenalezli, ačkoli předstupovalo mnoho křivých svědků. Konečně přišli **dva** a vypovídali: "On řekl: Mohu zbořit chrám a ve třech dnech jej vystavět."

Zásada dvou svědků se promítá i mimo soudní síň. Většina významných rozhodnutí v Bibli je potvrzena dvěma svědky. Proto i andělé často vystupují ve dvou.

Nu 14,6 Jozue, syn Núnův, a Káleb, syn Jefunův, **dva** z těch, kdo dělali průzkum v zemi, roztrhli svá roucha a domlouvali celé pospolitosti Izraelců: "Země, kterou jsme při průzkumu procházeli, je země převelice dobrá".

Lk 24,4 A jak nad tím byly bezradné, stanuli u nich **dva** muži v zářícím rouchu.

Sk 1,10 A když upřeně hleděli k nebi za ním, jak odchází, hle, stáli vedle nich **dva** muži v bílém rouchu.

Také Ježíš si učedníky vybíral po dvou a po dvou je také posílá kázat evangelium.

Mk 6,7 Zavolal svých dvanáct, počal je posílat **dva a dva** a dával jim moc nad nečistými duchy.

Lk 10,1 Potom určil Pán ještě sedmdesát jiných a poslal je před sebou po **dvou** do každého města i místa, kam měl sám jít.

Sk 15,22 Tu se apoštolové a starší za souhlasu celé církve rozhodli, že ze svého středu vyvolí **dva** muže a pošlou je s Pavlem a Barnabášem do Antiochie.

Se zásadou dvou svědků mohou souviset i dvě desky zákona popsané z obou stran, které byly uloženy v jeruzalémském chrámu.

Ex 32,15 Mojžíš se obrátil a sestupoval z hory s **dvěma** deskami svědectví v ruce. Desky byly psány po **obou** stranách, byly popsané po líci i po rubu.

I když nevíme, co bylo na které desce, významově se deset přikázání dělí na dvě části. Jedna se týká našeho vztahu k Bohu a druhá k bližnímu. Obě však patří nerozlučně dohromady.

Mk 12,28 Přistoupil k němu jeden ze zákoníků, který slyšel jejich rozhovor a shledal, že jim dobře odpověděl. Zeptal se ho: "Které přikázání je první ze všech?" Ježíš odpověděl: "První je toto: `Slyš, Izraeli, Hospodin, Bůh náš, jest jediný pán; miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, z celé své mysli a z celé své síly!´ **Druhé** pak je toto: `Miluj bližního svého jako sám sebe!´ Většího přikázání nad tato **dvě** není."

Jiří Gruber

Lékaři bez hranic

„Mlčení se tradičně plete s neutralitou a dlouho se považovalo za nutnou podmínku pro humanitární pomoc. Lékaři bez hranic od začátku tuto představu popírají. Nevíme jistě, zda slova dovedou pokaždé zachránit život. Je ale nad slunce jasné, že mlčení zabíjí.“ S těmito slovy přebíral v roce 1999 Nobelovu cenu za mír pro Lékaře bez hranic tehdejší mezinárodní ředitel této organizace James Orbinski.

Vznik organizace, která dnes působí po celém světě, je spojen se šedesátými lety minulého století. V roce 1968 se ve víru pouličních nepokojů v Paříži rozhodlo několik mladých lékařů pomáhat obětem válek a přírodních katastrof. Za datum založení je považován 22. prosinec 1971. Lékaři bez hranic tehdy čítali 300 dobrovolníků.

Za vznikem stálo přesvědčení, že na lékařskou péči má právo každý člověk bez ohledu na pohlaví, rasu, náboženství, názorové přesvědčení nebo politickou příslušnost a že potřeby lidí mají větší význam než státní hranice. První mise zavedla novou organizaci do nikaragujského hlavního města Managua. V roce 1972 jej z velké části zničilo zemětřesení, při němž zahynulo mezi deseti a třiceti tisíci lidí.

Za dobu svého působení otevřeli Lékaři bez hranic své pobočky v osmadvaceti zemích a v současnosti zaměstnávají přes třicet tisíc lidí po celém světě. Od založení ošetřili přes sto milionů pacientů.

Tato organizace se výrazně odlišuje od běžných nevládních organizací. Přísně dbají na nezávislost na vládách i dalších institucích. Jejich neustálá kritika humanitárních podmínek na celém světě je trvalým trnem v oku vládám nejrůznějších zemí.

Lékaři bez hranic v České republice byli založeni v roce 2006. Humanitární a zdravotnické projekty v terénu podporují náborem nových dobrovolníků, získáváním finančních prostředků a zvyšováním povědomí o humanitárních krizích prostřednictvím médií a různých veřejných aktivit.

Za desetileté působení se s nimi vypravilo na mise více než 125 zejména českých a slovenských spolupracovníků, mnozí opakovaně. Dosud pomáhali v šedesáti zemích světa, nejčastěji vyjížděli do Demokratické republiky Kongo, Jižního Súdánu a Afghánistánu.

S českou kanceláří Lékařů bez hranic vyjíždějí na mise lékaři, zdravotní sestry, psychologové, farmaceuti, laboratorní technici, ale rovněž logisticy, administrativní pracovníci a lidé dalších profesí. Zapotřebí totiž nejsou pouze zdravotníci, důležití jsou také spolupracovníci, kteří zajišťují chod misí.

Zasahovali v různých situacích - ve válečných oblastech (například v Afghánistánu, Jižním Súdánu, Jemenu, Iráku či Sýrii), v místech postižených přírodními katastrofami (na Haiti, v Nepálu, na Filipínách), při dosud největší epidemii eboly v západní Africe. Pomáhají v mnoha zemích, kde se lidem z různých důvodů nedostává zdravotní péče.

Budme vděčni za všechny ty, kdo se vydávají do nebezpečných míst, aby pomáhali zachraňovat životy jiných. I my jim můžeme pomoci - například finančně nebo modlitbou.

Jana Vondrová

POJĎME SPOLU - O EKUMENICKÉ POUTI

V sobotu 14. října 2017 se sešli na cestě z Brna na jih účastníci ekumenické pouti pojmenované „Pojďme spolu“. Pro účastníky pouti připravil Petr Peňáz (MU Brno) obsažný a zajímavý manuál. Jeho plné znění je na www.pojdmespolu.eu. Pro všechny, kdo buď nemají přístup na internet, nebo si chtějí něco z příručky přečíst ještě jednou v tištěné podobě, chceme v letošním ročníku Setkávání s laskavým souhlasem autora otisknout několik redakčně zkrácených výňatků z příručky. Kromě informací poskytují náměty k zamyšlení a rozhovoru.

Konfesní mapa jižní Moravy

Uvažujeme-li o zastaveních naší pouti na přelomu 15. a 16. století, šlo o oblast konfesně sice stále jednotnou, ale rozdělenou na přijímání podjednou, ke kterému se hlásilo Brno jako královské a německy mluvící město, dále Modřice jako městečko biskupské a Rajhrad jako klášterní zboží. Fary v Blučině, Vojkovicích, Židlochovicích i Noslavi byly utrakvistické. 16. století přineslo mnoho dalších dramatických změn. Sílí napětí mezi farami podjednou a podobojí, které jsou nově pokládány (i samy sebe pokládají) za samostatné organizační celky, tedy odlišné církve. Dále uzrává německé luterství, které oslovilo jak rakouské, tak i české obyvatele podjednou i podobojí, na Moravě především německy mluvící královská města, a na mnoha místech původní český utrakvismus vytlačuje. Současně s luterstvím se ale šíří také konfese, která českou reformaci uskutečňuje ještě niterněji a radikálněji než utrakvisté, totiž především Jednota bratrská, ale také například Jednota habrovanská. Kromě toho se české země, přes veškerou snahu habsburských císařů a jezuitského řádu o katolizaci Čech a Moravy, stávají pro zbytek Evropy vzorem náboženské tolerance, a tak se objevují i další radikální reformační proudy, které nacházejí v českých zemích útočiště, například kalvinismus a novokřtěncevství. Na konci 16. století už dávno nejde o spor katolického a nekatolického tábora, jak si mnoho Čechů představuje. Konfesní mapa jižní Moravy je v té době téměř tak pestrá jako ve století dvacátém.

Legitimitu této duchovní pestrosti měl dodat unikátní teologický dokument z roku 1575 označovaný jako Česká konfese (Confessio Bohemica). Tato konfese nahradila zavržená basilejská kompaktáta, a i když se katolíci habsburští císaři vyhýbali jejímu výslovnému potvrzení, de facto ji tolerovali. Nekatolické strany se jí držely, protože dokument měl jednu duchovní přednost před jinými konfesemi té doby: nenapadal a neodsuzoval stoupence vyznání jiných, což dávalo českým zemím jedinečnou atmosféru, mírou politické a náboženské svobody v Evropě naprosto nevídanou. Habsburkové se ovšem s

českou konfesí nesmířili, a české povstání r. 1618, které mělo být radikální obranou ohrožené náboženské svobody, zasadilo oné jedinečné atmosféře smrtelnou ránu - vyvolalo třicetiletou válku s důsledky ještě děsivějšími, než byly války husitské.

Kombinací politického i fyzického teroru na straně jedné a populismu na straně druhé v době po Bílé Hoře docilují Habsburkové toho, že již na konci 17. století se Čechy i Morava jeví jako země monolitně katolické. Do rukou katolických se v této době dostávají luterské fary v Brně, Vojkovicích i Blučině, lutersko-bratrské Židlochovice a lutersko-novokřtěnecká Nosislav. Dobové záznamy o represích vůči tajným nekatolíkům jsou však jasným dokladem toho, že na jižní Moravě, podobně jako třeba na východní Moravě, měl katolicismus jen zdánlivý monopol.

Zajímavým ukazatelem dlouho přetrvávajícího vzdoru vůči katolicismu jsou úřední statistiky katolického přijímání: např. z roku 1633 pochází údaj o tom, že během Velikonoc přistoupilo z více než dvou set dospělých věřících ve Vojkovicích k přijímání celkem 18 osob. Věřící nekatolických konfesí na Moravě přešli vydáním Obnoveného zřízení zemského r. 1626 do ilegality, nebo ilegálně odešli do horních Uher (Skalica, Senica), které sice byly rovněž součástí habsburské říše, ale císař v Uhrách nemohl z politických důvodů uplatňovat rekatolizační tlak. Jednota bratrská získala právní legitimitu tím, že se r. 1647 připojila k tolerované kalvínské církvi v Uhrách, a tato církev členům Jednoty tolerovala vlastní bratrské sbory. Právě v tomto kalvínsko-bratrském prostředí si uchoval svou víru také rod Michaela Blažka (1753-1827), budoucího kazatele nosislavského sboru a moravského superintendenta reformované církve.

Blížkost Uher nabízela tedy moravským tajným nekatolíkům příležitostnou účast na bohoslužbách či tajných náboženských setkáních a spolu s tradicí bratrskou a snad i anabaptistickou vedla k tomu, že se nekatolíci v ilegální opozici stávají konfesně houževnatějšími. Jinou stránkou této vzpurné ilegality je ovšem jistá konfesní nečitelnost: způsobil to nedostatek vzdělaných duchovních a fakt, že jediným motivujícím a sjednocujícím prvkem zůstával odpor vůči katolicismu.

V druhé polovině 18. století se nekatolíci přestávají skrývat. 15. 3 1754 odpovídá Leopold hrabě z Egkhu, generální vikář olomoucký, blučinskému faráři Augustinu Jüngerovi, na jeho misijní zprávu: „Velice bolestně dotkla se nás určitá zpráva, že hrozné zlo kacírství pro duši zhoubné nyní zvláště ve vesnici Nikolčicích panství židlochovskému poddané a v jejích sousedních místech začíná se šířit a velmi bujet.“ Z roku 1756 a 1770 existují analogické záznamy o misiích na Židlochovicu, které dokládají neúspěšnost působení Jana Kořistky mezi evangelíky v Nikolčicích, Nosislavi a Židlochovicích. Tento jezuita pak v dubnu r. 1777, tedy už po zrušení řádu, nechvalně proslul rozsáhlou konspirační akcí, jejíž podstatou bylo zveřejnění falešného tolerančního patentu na Vsetínsku s cílem ověřit skutečný počet nekatolíků v tomto kraji. K nekatolické víře se veřejně přihlásilo 15 tisíc osob, Vsetín prakticky celý, než akci ukončilo vojsko a zatýkání.

Osvícenská vláda Josefa II., s níž vnitřně souzní jednak řada aristokratů a vyšších zemských úředníků (částečně angažovaných v zednářských lóžích),

jednak průmysloví podnikatelé, vrcholí v náboženské oblasti tolerančním patentem vydaným 20. 10. 1781. Ten ovšem zdaleka nenabídl to, co kdysi nabízela česká konfese. Superintendent Michael Blažek zmiňuje ve svých vzpomínkách komicky formální přístup, který musel údajně císař Josef II. použít, aby nekatolickým sedlákům pomohl se rozhodovat mezi dvěma povolenými, ale cizími konfesemi: „Když nosislavský Bartušek, olešnický Jakubec, březinský Kaplan společně supliku císaři pánu Josefu II. podali a ústně také s ním mluvili, tázal se jich, ku kterému by se vyznání hlásili. Odpověděli oni, že by to rádi byli, co jejich předkové, bratři čeští. Dal jim k vyrozumění císař pán, že to býti nemůže, ale k jednomu z těch dvou vyznání, buď augšburskému, neb helvetskému se přiznati mají. Nevěděvše oni, ku kterému by se hlásiti měli, sám císař pán tázal se jich dále: Co chcete míti při večeři Páně, chléb či-li oplatek? A když řekli: Chléb - Tak jste, dí císař pán, reformíti! A při tom zůstali.“ Na konci 18. století se na mapu naší pouti vrací touto zvláštní cestou konfesní různost: v Brně znovu vzniká luterský (resp. augsburský) sbor, v Nosislavi ještě silnější sbor reformovaný (helvetský), zbytek regionu si ponechává katolictví.

Návrat evangelické konfese vede i k architektonické sakrální pluralitě Moravy: vznikají postupně nové sakrální stavby, po tolerančním patentu velmi skromné a po protestantském patentu 8. 4. 1861 otevřeně soutěžící s architekturou katolickou. Josefínské reformy narazily na velmi silný odpor, a tak bylo mnoho z nich později odvoláno, ale základní směřování k náboženské toleranci se potvrdilo jako nezadržitelný proud, z něhož dnes s naprostou samozřejmostí pijeme. Intelektuálové 19. století se často osobními sympatiemi k Janu Husovi netajili, nevyjímaje katolické duchovní a profesory teologie. Když pak v roce 1918 vznikl stát vedený Tomášem Garriguem Masarykem, který z katolické církve vystoupil, vstoupil do evangelické církve h.v. a rakouské císařství pomohl zrušit, mnoho z těchto katolických vlasteneckých obdivovatelů českých náboženských tradic neváhalo vydat se po cestě, která je dalším evropským unikátem: československý stát založil svou vlastní, československou církev. Dějiny jako by se vracely: Čechové se vydali „ pryč od Říma“ se stejnou vervou, s jakou kdysi odmítli kostnický rozsudek, a Evropa se pohoršila nad tímto jejich krokem, který až příliš připomínal Anglii Jindřicha VIII. a jeho zákon o svrchovanosti, jímž nepřilíš slavně začala konfesní nezávislost Anglie.

Nakonec ani toleranční a protestantský patent, ani sjednocená česko-bratrská církev evangelická, ani československá církev neohrožily většinové katolické vyznání dnešních Čechů v takové míře jako sekularismus 20. století, v českých podmínkách ještě zesilovaný 40 roky komunistické ideologie ve vzdělávacím systému. Oba poslední faktory se ovšem dotkly ve stejné míře českých katolíků i nekatolíků. Katolická církev však v té době velkého národního tažení "Pryč od křesťanství" v druhé polovině 20. století urazila mnohem větší kus cesty, než si možná umějí čeští evangelíci představit: druhým vatikánským koncilem přistoupila na mnoho z těch hodnot, která od koncilu tridentského pokládali evangelíci za svou výlučnou doménu: zavedla liturgii v národním jazyce, zapojila věřící zcela novým způsobem do mše i do farního života, znovu zavedla přijímání podobojí a s respektem se sklonila před Husovou památkou při 600. výročí jeho smrti.

Jestliže tedy dnes dokážeme jako Češi vyslovit omluvu Němcům, kterým jsme ublížili, aniž bychom tím zpochybňovali fakt, že oni ublížili nám, a nacházíme důvod ke spojenectví s nimi a k respektu vůči jejich dílu, pak platí totéž o vztazích konfesních. Většina důvodů ke vzájemné nedůvěře pomine, poznáme-li důvěrněji jeden druhého. Jihomoravští katolíci si uvědomí, že slouží své mše v kostelech, jež byly téměř dvě stě let utraktivistické nikoli v důsledku husitského násilí, ale v důsledku zcela přirozeného citění moravských věřících. Čeští reformovaní evangelíci si uvědomí, že slouží své bohoslužby v kostelech, jež si postavili ke svému duchovnímu životu luterští Němci. A obě strany si společně uvědomí, že benediktinský klášter v Rajhradě není památkou katolickou, nýbrž společnou. Vznikl ještě před tím, než se zrodila česká reformace, a nikdo z nás dnes nerozhodne, kolik upřímně věřících benediktinů přispělo svou zbožností k pozdější české reformaci, takže jejich komunita právem čeká na svou omluvu například za zničení svého kláštera v Břevnově. Část břevnovských mnichů, včetně osobnosti tak mimořádné, jako byl Jan z Holešova, našla následně útočiště v Rajhradě. A bezpečně víme, že když husité v roce 1428 odolali pokusu vyplenit rajhradský klášter během obléhání Brna, učinili tím mnoho především ve svůj vlastní prospěch. Sbírká děl Husových předchůdců i odpůrců, která se díky tomu v klášteře uchovala neporušena, přinesla v roce 600. výročí Husovy smrti mnoho nových informací o počátcích české reformace. A byli to z nemalé části katoličtí badatelé, jako například Anežka Vidmanová, Pavel Spunar nebo z brněnských badatelů Helena Krmíčková, kteří vydávání Husových spisů a odhalování Husovy pravdy zasvětili podstatnou část svého života. K tomuto vzájemnému poznání má přispět i naše ekumenická pouť.

Petr Peňáz (redakčně upraveno, kráceno)

PŘÁVĚ JSEM DOČETL

Vremja sekond-hand

Přiznám se, že beletrii čtu málo a většinou nevydržím u zdoluhavého líčení krás krajiny a složitosti lidských povah. Ale když už se začtu, pak je nebezpečí, že nepřestanu a dočtu až do konce. Ale tuto knihu bych v tahu číst nedokázal. Během své nemoci jsem mohl číst od rána do večera, ale musel jsem knihu odkládat, abych nepropadl její ponuré atmosféře. Kniha Svetlany Alexijevičové: **Doba z druhé ruky z roku 2013** (česky 2015) líčí autentické vzpomínky různých lidí na život v Sovětském svazu a změnu, která nastala po jeho rozpadu.

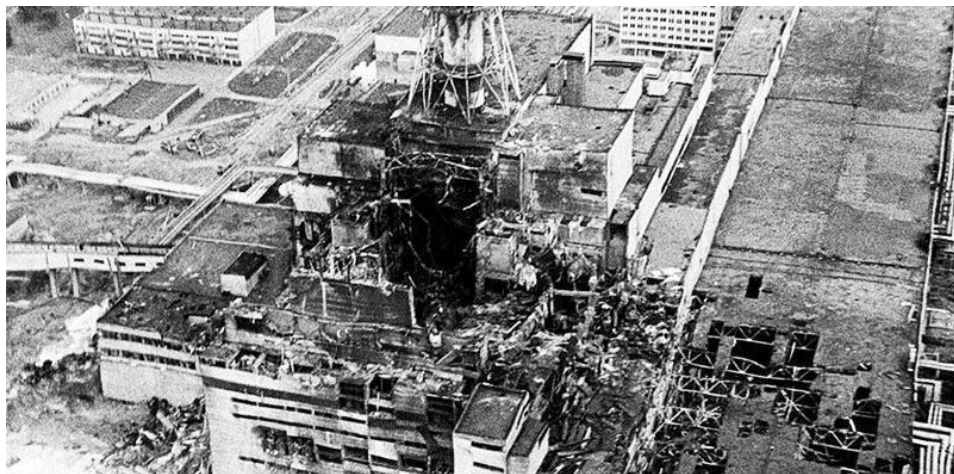
Běloruská autorka, která obdržela Nobelovou cenu za literaturu v roce 2015, v ní dává zaznít hlasům lidí, které sama vyslechla a jejichž příběhy zpracovala

do velkolepé mozaiky. Uvědomil jsem si při jejich četbě, jak jinak jsme prožívali socialismus v naší zemi a jak ho prožívali v Rusku. V podstatě si nepamatují, že by někdo bral komunistickou ideologii vážně. Snad jen třídní učitelka na základní škole, která nás učila ve svazácké košili, do které se sotva vešla. Většina lidí spíš mlčela a myslela si své.

Ale sovětští lidé skutečně věřili. Vítězství ve Velké vlastenecké válce jim dodalo sebevědomí. A i když věděli o mnoha problémech a těžkostech, věřili, že jejich systém je lepší a sovětský člověk dokáže všechno překonat a vydržet. A vydrželi toho opravdu mnoho. O to větší bylo rozčarování, když se za Gorbačova a Jelcina všechno rozpadlo a dřívější zásluhy a úsilí přišly vniveč. Prodali jsme svou hrdost za kus salámu, zní jako refrén z mnoha vyslechnutých svědectví. Bylo až zahanbující číst, co všechno byli lidé ochotni vydržet pro lepší zítřky, které nakonec nepřišly.

Protože mě styl autorky zaujal, koupil jsem si její další knihu *Modlitba za Černobyl* (česky 2017). A to jsem neměl dělat, protože když je člověk nemocný, měl by číst nějaké utěšené knížky a ne něco tak úděsně smutného a beznadějného, jako je tato kronika budoucnosti její vlasti. Černobyl leží nedaleko od běloruských hranic a výbuch měl pro tuto zemi následky srovnatelné s utrpením za druhé světové války, kdy bylo zničeno 619 vesnic i s obyvatelstvem, zatímco po Černobylu muselo být opuštěno 419 vesnic a radiací byly zasaženy víc než dva miliony lidí. Jenže proti okupantům se dalo bojovat v pušce v ruce, proti radiaci se však bojovat nedá. Ta zabíjí postupně a zákeřně.

Jenže lidé to nebyli schopni pochopit. Mysleli, že dokážou následky změnit svou statečností a obětavostí. Ale proti atomu nemá nikdo šanci. A tak postupně umírají všichni, záchranáři, obyvatelé blízkých vesnic, a nikdo nechápe, že radiace je i v předmětech, jako jsou šaty, ovoce, zvířata, nábytek a stěny domů. Úředně byly kontaminované věci zahrabány několik metrů pod zem, ale lidé je znovu vykopali, protože nevěřili, že by jim mohly ublížit. A tak jsou dodnes neznámo kde a tiše září.

Přiznám se, že jsem tu knihu nakonec dočíst nechtěl. Nebyla v ní vůbec žádná naděje. Jen smutek a postupné umírání. A přece si mnozí dlouho mysleli, že všechno je to jen západní nenávistná propaganda a fakticky se nic nestalo. Bohužel stalo.

Vzpomínám si, jak jsem v těch dubnových dnech roku 1986 stál na kazatelně při jednom z venkovských pohřbů a měl pod sebou plný kostel posluchačů. Z hlasu Ameriky jsem věděl, že je nad námi radioaktivní mrak, ale naše Rudé právo zatím mlčelo. Byl jsem tehdy v pokušení využít tohoto nenadálého, ale reálného ohrožení v kázání, jako znamení lidské slabosti a smrtelnosti. Jsem rád, že jsem toho nakonec nevy(nez)ne)užil. Nebylo to znamení Božího hněvu, ale důsledek lidského šlendriánu a pýchy. Díky Bohu se našli v Sajuzu lidé, kteří obětovali svůj život, aby zabránili katastrofě ještě mnohem větší.

Člověk nemůže číst jen utěšené knihy. Dočíst ty smutné však vyžaduje velké úsilí. V životě je to někdy podobné. Knihu lze však odložit nebo pár stránek přeskočit. Ale život žijeme až do konce, i když je těžký.

Jiří Gruber

CESTUJEME

Jako Eliáš? Aneb moje cesta do Jeruzaléma

Také jste se někdy cítili jako Eliáš? Já ano. Tedy v tom přirovnání, že jsem se cítil samotný, který žije s Bohem právě takovým způsobem jako já. Eliáš se jednu chvíli cítil být jediným, který se drží Hospodina. A přitom jich zůstalo ještě tolik skryto... Nikoli, nepovyšuji se, nepřirovnávám se k Eliáši, ale chci vyjádřit to, že jsem se cítil sám se svojí vírou. Nenacházel jsem nikoho, kdo by to žil podobně jako já. Věděl jsem, že je okolo mě mnoho křesťanů, ale nějak jsem s nimi nemohl sdílet svoji víru. Nebyli jsme naladěni na stejný „jazyk“ víry. Už lépe chápete, co tím myslím, že jsem se cítil jako Eliáš? Prostě jsem potřeboval s někým o své víře mluvit, sdílet se a přitom vědět, že svoji víru tak říkajíc dýcháme podobně. Že nejsem ve své víře a často v pochybnostech sám.

Před necelými dvěma lety jsem měl krizi víry. Velkou a hlubokou krizi. Všichni křesťané, kteří byli takříkajíc „nad vodou“ a uneseni Boží láskou a jeho vztahem, mě lezli na nervy a spíše moji krizi ještě prohloubili. Druzí, kteří zase o své víře vůbec nemluvili, mě vlastně ani nepovzbudili, spíše mě v krizi tak říkajíc udržovali. Dokonce jsem z nich měl pocit, že je to normální. Nemám to proti nim. Musel jsem se sám rozhodnout, vyznat svoji situaci a nechat Pána v životě opět jednat. Teď to zní, jako bych se vyléčil sám. Nikoli. Bůh se ke mně sklonil. Až zpětně vidím, že bez Boží milosti a lásky bych krizí neprošel, prostě bych propadl. Celou krizi mě Hospodin vyhlížel jako otec marnotratného syna. Moje žena v té krizi stála při mně a modlila se za mě.

Krizi jsem s pomocí své ženy, a hlavně Hospodina překonal a nastartoval jsem další etapu na cestě života víry. A právě v tuto chvíli jsem se začal opět cítit sám. Prožíval jsem víru jinak než ve sboru, hledal jsem odpovědi a nenacházel. Hledal jsem někoho, kdo mi rozumí. A nenašel. Ale poučen z krize jsem věděl, že musím hledat dále. A musím zůstat sám svůj. Věděl jsem, že

nesmím chytat křesťanské mimikry (každé společenství má svoje), musím hledat Hospodina a jeho cestu celou svou myslí a srdcem a čekat na odpovědi.

Opětovné navázání vztahu s Hospodinem ve mně uvedlo v činnost řadu změn a také se ve mně znovu rozhořela láska k Izraeli. Objevil jsem v sobě touhu vidět Jeruzalém. Toužil jsem Jeruzalém prozkoumat blíže. Lákalo mě získávání nových informací o mé (naší) historii. A sen se mi splnil. Jel jsem na 10 dnů do Jeruzaléma do domu modliteb (z domu modliteb je nádherný výhled na Chrámovou horu se Zlatou bránou a na celý starý Jeruzalém; více na adrese: www.dummodliteb.cz). Vyrazil jsem sám a čekal, co přijde.

Hned první den jsem našel odpověď na svou otázku samoty. V domě modliteb jsem našel lidi, kteří mají podobný vztah k Izraeli, potažmo k Jeruzalému. Myslím si, že je nás hodně, kdo slyší volání z Izraele, kdo chce být u toho, když se naplňují dávná zaslíbení daná Hospodinem. Je nás hodně, kdo milují Hospodina, milují Boží lid, a přece o sobě často ani nevíme. Každý máme pocit, že jsme sami, a přitom v okolí je nás hodně. Zde je trefný příměr s Eliášem. Byli jsme z různých společenství, z různých měst, dopředu o sobě nevěděli, a přece jsme si v Jeruzalémě dobře rozuměli.

V Jeruzalémě jsem prožil řadu setkání v různých křesťanských společenstvích. Formální i méně formální. Od krátkého setkání v mezinárodní komunitě v jedné zapadlé jeruzalémské garáži až po společenství v Christ Church - nejstarším protestantském sboru na Blízkém východě. Ve všech případech, kdy jsme společně slavili Večeři Páně, jsem prožíval ten úžasný dar křesťanského společenství. Tam jsem poznal, že křesťan má své bratry opravdu všude na zemi. Tam jsem zažil společenství křesťanů z pohanů i z židů. Slyšel

jsem hlasitě vyznání: „Ješua Ha Mešiach“. Pochopil jsem, že mohu prožívat víru jinak než ostatní, mohu se někdy cítit sám, ale pokud jsem pevně zakotven v Ježíši a znám svoji hodnotu, pak už nemusím chytat žádné křesťanské mimikry abych zapadl, nemusím se vejít do měřítek toho či onoho společenství. Mohu být sám sebou.

V Jeruzalémě jsem pochopil nebo spíše zahlédl velikost Boží lásky k lidem. Ke mně samotnému. Když jsem se procházel po místech, kde chodil Ježíš. Stál jsem na dláždění z doby druhého chrámu, viděl schody vedoucí do horního města (k Siónu) z doby Ježíše a představoval si, kudy mohl Ježíš chodit, kde učil, co viděl. Stál jsem u rybníka Siloe, Bethesda... To vše ke mně promlouvalo. Ne vždy přímo v tu danou chvíli, ale často zpětně.

Až doma jsem začal lapat po dechu nad tím, kde jsem byl a co jsem mohl vidět. Že jsem byl blízko hory Moria, kde Abraham měl obětovat svého syna a Bůh jej nakonec od toho činu osvobodil a zadržel jej. Když pak ale byl Bůh ve stejné situaci o nějakých 3 500 let později, tak pro Abrahamovy potomky (zde musím doplnit: i pro mě) svého Syna obětoval. A stalo se tak vlastně na úpatí té stejné hory. Tak nás miluje. V čase, kdy jsem byl ještě hříšný, Bůh se za mě obětoval. Nečekal, až se zlepším. Miloval mě už tehdy, miluje mě stále. Miluje mě v krizi i bez ní. Má mě rád takového, jaký jsem, a ne takového, jaký bych měl být. Nemusím se nadřít, abych si zasloužil Boží lásku. Bůh mi nabízí svoji bezpodmínečnou lásku. Stačí ji jenom přijmout. Jeho láska mě dává sílu. Nechci, aby to vyznělo jako nějaké křesťanské klišé. Kdo tento pocit zažil, kdo si uvědomil, že jej má Bůh rád bezpodmínečně, tak pochopil, jakou má v Hospodinových očích hodnotu. V tu chvíli jsem byl tak říkajíc úplně v oblacích.

V Jeruzalémě jsem prožil řadu dalších krásných chvil na různých místech. O tom, že jsem si to užíval vrchovatě, svědčí i to, že jsem byl třikrát na různých místech zavřený. Jednou mě zamknuli v zahradě kostela Pater Noster na Olivetské hoře, jednou v kostele sv. Anny u rybníka Bethesda a nakonec na Siónu na hřbitově u hrobu Oskara Šindlera. Chodil jsem po Jeruzalémě sám, rád jsem sedával v klidu, přemýšlel, modlil se nebo jen tak lelkoval. Zapomínaje na čas a otevírací dobu jsem si užil tato úžasná místa do sytosti. V zahradě kostela Pater Noster jsem byl sám necelé dvě hodiny po zavírací době. Bylo to parádní. Všem doporučuji nechat se zavřít. Zavřít spolu s Hospodinem. V Jeruzalémě!

V Jeruzalémě žije moje srdce. V Izraeli nacházím inspiraci do svého života. Vyhlížím na Olivetskou horu, odkud mi přijde pomoc. Vyhlížím, zda Mesiáš již znovu nepřichází. Určitě přijde, slíbil to. Kdy, to nevím, ale přijde.

Šalom, Milan Cahlík

Pokud máte touhu se modlit za Izrael a samozřejmě za Jeruzalém, být strážcem na hradbách, vyprošovat pokoj Izraeli, tak Vás chci povzbudit k návštěvě Izraele i Jeruzaléma. Český dům modliteb je to pravé místo. Já sám bych se tam chtěl znovu vrátit.

Jana Slámová

Prvního ledna 2018 dopoledne zemřela ve věku 73 let sestra Jana Slámová. Dlouhá léta velmi aktivně spolupracovala v redakci časopisu Setkávání, přispívala vlastními články, prosazovala nové nápady a pečovala o to, aby se časopis dostával lidem do rukou. Rozloučení se sestrou Janou se konalo v sobotu 13. ledna ve zcela zaplněném Blahoslavově domě. Otiskujeme část ze vzpomínky na zesnulou, kterou v Blahoslavově domě pronesla Jana Kašparová, připojujeme text Olgy Pikousové. V závěru vám předkládáme slova děkovné a přímlybné modlitby, již pro rozloučení připravila Radka Včelná. Autorem fotografie je Ben Skála.

S Janou jsem se blíže poznala v 90. roce. Byla tehdy pečovatelkou v Židenicích, já ještě na faře ve Vanovicích. V Brně na Opletalově 6 se uprázdnila budova I. sboru ČCE (Vystěhoval se rektorát VUT, před válkou to byla německá škola). Spodní část zabydlel sbor. V horních patrech bylo volno.

V Kloboukách se rozjížděla práce v domově Betlém, v Myslibořicích převzala Diakonie Domov pro seniory. V Brně se začaly objevovat také stacionáře pro lidi s postižením, děti s handicapem apod. Nebyli však odborní pečovatelé. Jana přišla s docela konkrétní představou zřídit školu, která by vzdělávala pracovníky pro tato zařízení. A to se jí podařilo.

Za necelý rok byly sepsány osnovy, učební plány, sestaven učitelský sbor. Nechyběli zájemci o studium. A bylo jich dost, muselo se vybírat. Vznikly dva studijní programy: pomaturitní a učební. Oba zaměřené na pečovatelství, což obsahovalo znalosti ze zdravotní péče, pedagogiky i sociální práce. V obou se vyučovalo také rodinné péči. V podkroví byl vybudován internát. Jana si přála, aby se tam „trénoval“ křesťanský způsob života. Bylo to obtížné, chodila tam a řešila spory, podezření, vzájemná obvinění. Pro starší zajistila ubytování v Diakonii na Hrnčířské, kde byly dva prázdné byty a soužití snadnější.

Jana se snažila o úzké propojení školy s pracovišti praxí, a z počátku to byla právě Diakonie v Kloboukách i v Myslibořicích. Tam se konaly závěrečné zkoušky, u nichž Jana fungovala jako podporovatelka studentů, nikoli zkoušející. Trpěla, když měl někdo špatnou známku. Považovala to za selhání učitele.

Znala jsem ji také jako členku židenického sboru, kde byla dlouhá léta presbyterkou. Učila nedělní školu, za staršovstvo chodila přát k narozeninám, nebo alespoň posílala dopisy. Neměla ráda kupované řezané květiny, to raději věnovala nějakou brožurku nebo alespoň citát moudrých lidí (ve škole jsme to znali také: rostlé květiny v květináči - někdy třeba vzrostlá pažitka v keramickém hrnku). Uměla být originální. Nedocenená je myslím její tvořivost nástěnková. Dlouhá léta vyplňovala obrovský zasklený prostor na židenickém kostele vybranými texty a obrázky podle církevního roku. V Židenicích to lidé z ulice opravdu četli (nejen pejskaři). Setkávali jsme se s ní při všech sborových akcích, často u pohoštění, které připravovala s několika sestrami, při zpěvech a modlitbách z Taizé. Na sborových zájezdech. Organizovala také mezisborové kontakty do Německa a Holandska.

Těžištěm jejího nasazení až do roku 2003 však byla škola. Tam sedávala od brzkého rána - moc toho neneseděla, protože pořád někde pobíhala, něco řešila, zařizovala, diskutovala a také učila. Ředitelování nebrala jako profesi, ale jako poslání přímo od Pána Boha. Jako úkol, který má splnit v tomto jedinečném čase. Svou zbožnost dávala znát při ranních pobožnostech, kde se zpívalo, meditovalo a modlilo. I pro mě to byl zážitek, když se z otevřených oken učebny s klavírem nesla slova písně Neskládejte v mocných naději: „Před Tebou se, Pane Kriste, králů Králi, dobrovolně skláníme“ přímo proti bývalému komunistickému sídlu. Také porady učitelů byly zahajovány pobožností - nebyla to žádná formalita!

Studenty znala jménem, věděla také o jejich často komplikované situaci doma. Zkoušela i tam intervenovat a pomoci. Chtěla, aby Evangelická akademie byla školou nejen oficiálně církevní, ale křesťanskou. Svoji roli chápala jako průvodcovskou. Odvážila se mluvit do života žákům, někdy i učitelům. Já jsem to sledovala s obavami, ale vím, že dodnes jsou jí mnozí vděční za nasměrování v životě, za podporu v rozhodování. Nešlo jí o sebeprosazení, na nic si nehrála. Mezi řediteli byla skutečnou raritou. Mrzelo ji, že se neprosadil vzdělávací projekt Pečovatel-pečovatelka, absolventi nenašli pracovní uplatnění, protože u nás dodnes platí rozdělení v péči o potřebné: zdravotník, pedagog, sociální pracovník. Učební plány, osnovy, učitelé, se museli v r. 1996 změnit. I to zvládla. A pak ještě další řadu změn. Rozdělení školy na VOŠ a zdravotnickou, která se přestěhovala do Líšně. Nadšeně se vrhla do kreslení plánů přestavby, vybírání barev stěn, židlí i linolea do učeben. Neuondána, s vírou, že i ve škole může alespoň někdy zazářit něco z Božího království, žila radostně a tvořivě. Za její práci a víru jsem Pánu Bohu vděčná.

Jana Kašparová

Paní Slámová byla osoba, která za tento svůj ukrácený život prožila a vykonala tolik, že by se to vešlo do pěti životů.

V mém dětství to byla první matka, kterou jsem poznala, která si k svým třem vlastním dětem ještě adoptovala romské dítě. A navíc, brala to úplně normálně. Na jejím přístupu a přístupu jejího mírného, trpělivého manžela jsem viděla, že i v rodině, která pojala do svého nejniternějšího středu něco tak výbušného, může vládnout harmonie, a to tím, že se prostě u tohoto přijatého dítěte sleví na požadavcích, ale bude se od něj vyžadovat nezbytný základ velmi důsledně. Že se nebude dělat věda z detailů, ale důležité věci se energicky ohlídnou. Paní Slámová pak dovedla být velice vstřícná vůči žákyním naší Evangelické akademie, střední školy, kde byla první ředitelkou. Nevím, zda jsem jí stihla poděkovat, že mi takto vytvořila pracovní místo: učila jsem na její škole do roku 1994 angličtinu.

Paní Slámová, když se před ní objevil nějaký volný prostor, už v duchu viděla, jak jej smysluplně zaplnit. V její mysli vznikaly konstrukce a vše bylo vedeno velice silným humanitárním cítěním. Takto těsně po revoluci svým vnitřním zrakem uviděla, že je tady prostor pro vytvoření v Brně z bývalé fary evangelickou školu. Jako by žila svůj život s písní na rtech: "V království Božím místa dost." Pro ni byl každý člověk vzácný.

Proto si také uvědomila, že zde po revoluci stoupá obrovská vlna solidarity, chuti pomáhat, chuti být lepším, a i trochu zahanbení, že jsme ty morální hodnoty před revolucí dost pošlapávali a církvev přezírali. Ona na té vlně vynesla nahoru ty, kteří spoluvytvářeli, ať jako učitelé nebo žáci, její školu. Byla nesmírně pracovitá. Byla náročná na své zaměstnance, ale vždy náročnější na sebe. Pamatuji si, že jsem jednou nezaznamenala změnu letního času a přišla jsem omylem do školy o hodinu dříve, než jsem měla učit. V její kanceláři se už svítilo. Prostě tam už byla. Její porady bývaly nekonečné, přesto byla schopna obrátit se najednou na mne, v té době zcela pedagogicky neobornou osobu, s otázkou: "Olgo, a jak to vnímáte vy, jako jedna z mladé generace?", a na základě mé poznámky zcela změnit rozhodnutí, které vzniklo z předchozí odborné a pracně vedené diskuze.

Byla neuvěřitelně pružná, veselá, hravá a nápaditá, nadšení druhých na ni lehce přeskakovalo.

Její rozzářená tvář dodávala pocit, že těžké věci se stávají snadnými, dělají-li se dobře. Uměla člověka pochválit, a to v momentě, kdy se cítil totálně nedokonale.

Vybavuji si jedno z posledních setkání, kdy jsme se obě zúčastnily jako sympatizantky jednání komise "Truhlářská", která usiluje o vytvoření nového

evangelického muzea v budově staré toleranční modlitebny v Praze v Truhlářské ulici.

Zatímco všichni z přítomných řešili, kde seženeme na tento smělý projekt peníze, jak zajistíme uchování budovy, případně její transformaci v muzeum, jak budeme komunikovat s radními města Prahy, jak oslovíme na synodu špičky naší církve, paní Slámová přiznala, že celou noc nespala a v hlavě vytvářela podobu místa setkávání, které by svými artefakty, vypovídajícími o díle našich evangelických předků, oslovovalo a dané předměty by "ze zdi volaly" na mladé lidi procházející kolem. Oslovit a nasměrovat mladého člověka, to byla její silná parketa. Byla jsem ráda, že jsem chvílemi byla při tom.

Je mi to moc líto, že už tady nebude mezi námi.

Její silná víra však jako příklad nás i nyní, kdy už není mezi námi, přivádí k tomu, abychom tuto smutnou událost pojali jako výzvu k další cestě životem, propletené láskou k bližnímu.

Olga Pikousová

*Dobrý Bože,
tobě samému děkujeme za život Jany Slámové.
Za všechno, co jsi jí dával,
za to, že jsi ji vedl, inspiroval, posiloval, byl jí nablízku.
Děkujeme za to, co jsme s ní mohli prožít,
co jsme od ní mohli přijmout, každý nějak jinak.
Děkujeme za její postoje i slova, které si budeme pamatovat,
za slova, s kterými jsme souhlasili, i nesouhlasili.
Děkujeme, že ty dáváš každé dobré snaze smysl a cíl,
odpouštíš, co pokazíme,
proměňuješ nás ke svému obrazu
a dáváš naději, že ani smrt nemůže zrušit tvá zaslíbení.
Prosíme tě za Janinu rodinu, abys jim byl blízko v jejich smutku a ztrátě.
Prosíme tě za její sbor a všechna místa, kde nám bude Jana chybět.
Modlíme se, Pane, za všechny, kdo procházejí těžkými obdobími svého života,
ztrácejí sílu, odvahu i naději. Buď jejich posilou.
Modlíme se za ty, kdo o tobě nevědí, aby tě mohli třeba i skrze nás poznat.
Modlíme se i za nás, kdo v tebe věříme,
abychom svůj život před tvou tvář žili co nejlépe,
spoléhali na tebe a dali se tebou vést
až do království, které nám svou láskou a svou obětí otevřel tvůj Syn,
jak věříme.
Amen.*

Ulice a lidé na fotografiích Jaroslava Poláka

Brněnské ulice, civilní a tajemné současně. Hledání všech rozměrů krásy v neopakovatelných záběrech z každodenního života lidí a města, pátrání po životě mezi paláci, činžáky, mezi ruinami továren bez lidí, mezi lidmi bez přístřeší ztracenými v ulicích, hledání smyslu věnců pod pomníky.

Autor žije v Brně a prožívá Brno i jako fotograf už od roku 2003. Svá díla zveřejňuje zatím převážně prostřednictvím internetu. Jak se autorovi podařilo zachytit podobu a život ulice a lidí budete moci posoudit sami, když přijдете do sborového domu ČCE Brno 1 na Opletalově ulici č. 6. Výstava bude zahájena 15. 2. 2018 v 18,30 v sále Václava Pokorného. S autorem se můžete v našem sboru setkat nejen při vernisáži, ale také v době provozu sborového domu. Autor je aktivním členem sboru a zve vás. Co, kdo a kdy je zde na programu, se dozvíte na stránkách našeho časopisu Setkávání, na našich webových stránkách a na vývěskách.

David Mikolášek

Sborová neděle v Brně I

V neděli 25. února vás zveme nejen na dopolední bohoslužby, ale také ke společnému setkání a obědu na Opletalově. Od 11 hodin budeme mít možnost vidět z časových snímků postupné bourání staré fary na Pellicově a její novou výstavbu až do dnešních dnů. Bratr Franců připravuje fotografický přehled různého dění v našem sboru v roce 2017 a po obědě, který nám slíbil uvařit bratr Petr Goliáš, se dozvíme od Jakuba Ventruby o pravidlech a strategii ve hře zvané baseball. Zvláštní program bude připraven pro děti.

Jiří Gruber

Kavárnička Brno I

- 7.2. Sestra Věra Bednářová: Brno v proměnách času
- 14.2. Vystoupení studentů konzervatoře
- 21.2. Bratr Jan Franců: promítání fotografií z cest
- 28.2. Sestra Růžena Medková: historie vzniku některých duchovních písní

DÍKY A PROSBY

Pane,
máme radost z vědomí, že my i naši blízcí ti můžeme patřit.
Když stojíme před rozhodnutím nebo uvažujeme, co si počít, že nám ukazuješ směr.

Že nás zveš k sobě, třebaže mnohdy vnitřně pochybujeme a vzdalujeme se ti.
Že nám už nyní dáváš zakusit to nejlepší víno, co jsi pro nás připravil až na konec.

Chceme se nyní přimlouvat za lidi potřebné, za lidi v nesnázích a starostech - prosíme, dej jim odvahu spolehnout se na tvé vedení.

Přimlouváme se za lidi nemocné, zklamané, zoufalé, utrápené - ať zase naleznou pevnou oporu, kterou vědomě či podvědomě hledají.

Prosíme také za lidi bez domova, za uvězněné, za všechny trpící samotou nebo odcizením, kteří dnes potřebují mít blízkého člověka vedle sebe.

Prosíme o potěchu pro všechny zarmoucené, kterým po odchodu blízkého člověka zůstalo v srdci prázdné místo.

Prosíme za své rodiny a přátele - ochraňuj každého z nich na jejich cestě, ať už blízké nebo vzdálené.

Prosíme také za svou zemi, za církev a za náš sbor, abychom dokázali být statečnými svědky evangelia.

Modlitba zazněla při bohoslužbách v Židenicích 2. neděli po Zjevení Páně

Brno I

První schůze staršovstva v tomto roce se konala 8. ledna. Projednali jsme připravovaný sborový program pro jarní měsíce a zahájili jsme také přípravu pro letošní výroční sborové shromáždění, které se bude konat 11. března. Kromě běžných záležitostí souvisejících s provozem ve sboru a s našimi službami jsme se při schůzi také seznámili s novým logem a grafickým stylem, který jsme v ČCE od letošního roku začali používat.

Jana Hofmanová

Brno II

Po zahájení porady se presbyterům představil další žadatel o křest a členství v našem sboru a presbyteři měli naopak příležitost představit se jemu. Faráři se ve své zprávě vrátili k vánočním bohoslužbám a dalším setkáním v závěru roku, hodnotili je a poděkovali presbyterům za jejich aktivní účast. Staršovstvo obdrželo od hospodářské komise dvě varianty návrhu na rekonstrukci zadní části Blahoslavova domu a rozhodlo se zahájit řízení pro novou přístavbu.

Martin Horák

Brno - Židenice

Staršovstvo se rozhodlo obnovit Fond sociální pomoci určený na pomoc potřebným. Rozhodlo, že do něj budou převáděny sbírky z nedělních bohoslužeb, při nichž je vysluhována večeře Páně. Presbyteři mluvili také o křesťanské službě ve sboru, o možnostech jejího rozšíření. V pátek 9. února proto chceme na téma „Křesťanská služba v našem sboru“ uspořádat sborový večer. Staršovstvo také začalo připravovat rozpočet na letošní rok. Jednalo o prioritách investic a oprav a domlouvalo také termíny různých sborových akcí.

Radka Včelná

Brno I

Po - Pá 9-12, St 15-17

Pondělí:

18:30 staršovstvo 12.2.

Úterý:

15:00 DD Věstonická

16:30 dětský klub Ovečky

16:30 biblická hodina pro děti

děti

19:00 modlitební setkání

19:00 přípravka NŠ

Středa:

13:00 Diakonie, Hrnčířská

7., 21.2.

15:00 kavárnička

17:00 konfirmandi

18:00 mládež

18:00 kurs Beta

Čtvrtek:

9:30 klub otevřených

dveří 1., 15.2.

17:00 biblická hodina

Pátek:

18:30 pěvecký sbor

Neděle:

10:00 nedělní škola

pro děti

Brno II

Po - Pá 8:30-11:30

Pondělí:

18:30 staršovstvo 12.2.

Úterý:

8:30 Dvojka - dětský klub

17:00 biblická hod. Tišnov 13., 27.2.

19:00 střední generace

Středa:

8:30 Dvojka - dětský klub

13:00 Diakonie, Hrnčířská

14., 28.2.

14:00 biblická hodina Kociánka

7., 21.2.

18:00 biblická hodina

19:00 mládež I.

Čtvrtek:

9:30 Křesť. služba NN 22.2.

9:30 Materský klub 8., 22.2.

14:30 odpolední káva 1., 15.2.

16:30 vyučování dětí

17:30 mládež II.

Pátek:

8:30 Dvojka - dětský klub

9:30 DD Kociánka 3., 17.2.

Neděle:

9:00 nedělní škola

10:00 setkání v Blahosl. domě

Brno - Husovice

Úterý:

17:15 mládež

Čtvrtek:

19:00 biblická hodina

20:00 staršovstvo 15.2.

Pátek:

16:00 děti

Neděle:

9:00 nedělní škola

18:00 Desert 11.2.

Brno - Židénice

Pondělí:

16:30 děti Blansko

17:30 konfirmandi Blansko

19:00 bibl.hod.Blansko

(vše 12. a 26.2.)

18:30 staršovstvo 5.2.

19:00 porada učitelů NŠ

19.2.

Úterý:

15:30 děti

16:40 konfirmandi

19:00 Modlitby a zpěvy

Tažé 13.2.

19:19 DŽES 6.2., 20.2.

19:00 modlitební setkání

27.2.

Středa:

17:30 mládež

19:00 biblická hodina

Pátek:

19:00 střední generace

(16.2.)

Neděle:

9:10 nedělní škola

10:00 setkání u kávy a čaje

18:18 pèv. sbor ChrapoT

Brno I**Brno II****Brno - Husovice****Brno - Židenice****4.2. neděle Sexagesimae**

BK Jana Hofmanová
ČK Jana Hofmanová
Rch Jana Hofmanová

BD Saša Jacobea
Tiš Martin Horák

Hu Vladimír Zikmund

Žd Radka Včelná, VP
Bl Radka Včelná, VP

11.2. neděle Quinquagesimae

BK Jiří Gruber
ČK Jiří Gruber

BD Martin Horák
Tiš Saša Jacobea

Hu Štěpán Hájek

Žd Radka Včelná
Bl Radka Včelná

18.2. 1. neděle postní, Invocavit

BK Jana Hofmanová, VP
ČK Jana Hofmanová, VP
Rch Jana Hofmanová

BD Saša Jacobea, VP
Tiš Martin Horák, VP

Hu Štěpán Hájek, VP

Žd Radka Včelná, VP
Bl Radka Včelná, VP

25.2. 2. neděle postní, Reminiscere

BK Jiří Gruber
ČK Jiří Gruber
sborová neděle

BD Iva Květonová
Tiš Saša Jacobea

Hu Štěpán Hájek

Žd Radka Včelná
Bl kazatel CB

4.3. 3. neděle postní, Oculi

BK Jana Hofmanová
ČK Jana Hofmanová
Rch Jana Hofmanová

BD Saša Jacobea
Tiš Martin Horák

Hu Štěpán Hájek
rodinné

Žd Radka Včelná, VP
Bl Radka Včelná, VP

BK: Bežemský kostel v 8:30

ČK: Cervený kostel v 10:00

Opi: sál Opletalova 10:00

Rch: Rychmanov v 14:15

BD: Blahoslavův dům v 9:00

Tiš: Tišnov v 10:30

Hu: Netušilova 26 v 9:00

Ma: Maloměřice, Borky 7

DDS v 10:30

Žd: Židenice v 9:00

Bl: Blansko v 14:00

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)
Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453, 542 210 332
email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.cervenykostel.cz>
kazatelé: Jiří Gruber a Jana Hofmanová, faráři
seniorátní kazatelé: Jiří Šimsa a Jaroslav Vítek
kurátor: Václav Matoulek, past. pracovnice: Marie Melicharová

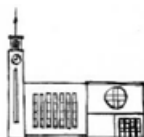
Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469
email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangnet.cz>
kazatelé: Martin Horák a Alexandra Jacobea, faráři
kurátor: Jaroslav Kučera, past. pracovnice: Milena Hauserová

Farní sbor ČCE v Brně - Husovicích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420
email: husovice@evangnet.cz, <http://www.ccehusovice.cz>
kazatel: Štěpán Hájek, farář
kurátor: Vladimír Zikmund

Farní sbor ČCE v Brně - Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 8, tel: 530 324 052
email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangnet.cz>
kazatelka: Radmila Včelná, farářka
kurátor: Miroslav Maňák

Diakonie ČCE - středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401
email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>
ředitel: Lenka Svobodová

EVANGELICKÁ
AKADEMIE
BRNO

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Renata Michálková

Setkávání - brněnský evangelický měsíčník. Ročník 2018 (XX). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Martin Horák. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 15 Kč. Roční předplatné 150 Kč, sponzorské 200 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně.